

nie pri zachovaní podmienok v zákone stanovených, mylné jeho použitie tvorí podľa stálej praxi materiálny zmätok podľa § 385, č. 2 tr. p., a nespadá presne pod pojem výmery trestu, zvlášte nie v smysle, v ktorom bolo tohoto výrazu použité v § 547 tr. p., lebo obsahom tohoto výrazu v tomto spojení bola len výška a druh trestu.

Nevzťahuje sa tedy obmedzenie § 547, odst. 3, č. 2 tr. p. na odvolanie pre povolenie podmieneného odkladu výkonu trestu a treba toto podradiť z dôvodov horeuvedených pod ustanovenie odst. 2 tohože §, ktoré dovoľuje podanie odvolania pre dôvod zmätočnosti podľa § 385, č. 2 tr. p. Iné podradenie by prišlo do kolízie s ustanovením zvláštnych zákonov (zák. na ochr. rep., o traskavinách, § 35 a § 43 zák. na ochr. rep.), ktoré povolenie podmieneného odkladu za tam stanovených podmienok vylučujú, lebo nebolo-li by opravného prostriedku proti podmienenému odsúdeniu, nebolo by možno učiniť nápravu, povolil-li by okresný súd podmienené odsúdenie i pri odsúdení pre činy v týchto zákonoch z povolenia podmieneného odkladu výkonu trestu vylúčené. Nemožno obsahove stoťožniť výraz »výrok o treste«, použitý v § 7, posledný odstavec zák. č. 562/1919 Sb. z. a n., s výrazom »výmera trestu« v § 547, odst. 3 tr. p., lebo nemožno do užšieho pojmu zahrnúť pojem širší a vzťahnuť dôsledky predpisu platného pre pojem užší na pojem širší. Neobstojí ani dôvod krajského súdu, že otázka podmieneného odsúdenia nijak nesúvisí s § 92 tr. z. a § 21 prest. zák., lebo ako z horeuvedeného je zrejmé, ide tu v oboch prípadoch pri mylnom ich použití o materiálne zmätky. V dôsledku uvedeného je zrejmé, že krajský súd porušil zákon v § 7, posl. odst. zák. č. 562/1919 Sb. z. a n. a v § 547, odst. 2 tr. p., keď odvolanie proti rozsudku okresného súdu, smerujúce výhradne proti povoleniu podmieneného odkladu výkonu trestu, odmietol ako zákonom vylúčené.

Čís. 5449.

Ustanovenie § 221, čís. 4 tr. p. predpokladá takú telesnú alebo duševnú vadu, pre ktorú svedok ani sa nemôže pravdu dovedeť alebo ju sdeliť, prípadne pochopiť význam prísahy.

Keďže otázku, či svedok má byť vzatý do prísahy alebo nie, rieši súd podľa voľného uváženia, neľze jeho rozhodnutie o tom vôbec napadnúť z dôvodu zmätočnosti podľa § 384, čís. 9 tr. p.

Nejde o spolupachateľstvo na zločine vraždy podľa §§ 70, 278 tr. zák., ale len o pomocníctvo pri tomto zločine podľa § 69, čís. 2 tr. zák., ak vinníci vopred súhlasili, aby poškodený bol usmrtený, tým cieľom sa odobrali na miesto činu a boli tam len prítomní, keď nezistený pachateľ poškodeného usmrtil.

(Rozh. zo dňa 30. novembra 1935, Zm IV 564/35.)

Na j v y š š í s ú d v trestnej veci proti J. P. a spol., obžalovaným zo zločinu vraždy, vyniesol rozsudok, ktorým zmätočné sťažnosti obžalovaných a ich obhájcu čiastočne odmietol, čiastočne zamietol, z úradnej povinnosti však na základe dôvodu zmätočnosti podľa § 385, čís. 1 b)

tr. p., zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o kvalifikácii činu obžalovaných a kvalifikoval čin tento za pomocníctvo na zločine vraždy podľa §§ 69, čís. 2 a 278 tr. z.

Z d ô v o d o v:

Obhájca obidvoch obžalovaných uplatňuje proti rozsudku súdu prvej stolice predovšetkým dôvod zmätočnosti podľa § 384, čís. 9 tr. p. pre vzatie pod prísahu svedkov J. P., M. M. a M. B.

Podľa sťažovateľa nemal byť svedok J. P. sprisaháný, lebo vraj pre duševnú zaostalosť nie je schopný správne udať odohravšie sa skutky, menovite nie skutky stavšie sa v roku 1926. Súd ako plynie zo zápisnice o pojednávaní, neshľadal svedka J. P. zaostalým, naopak zistil o ňom, že na všetky otázky určite a logicky odpovedal a že nečiní dojem človeka duševne menejcenného. Negramotnosť a zajakanie sa pri reči, tvrdené sťažovateľom, nie sú bezpodmienečne známkou duševnej zaostalosti alebo menejcennosti, menovite nie stupňa opísaného v § 221, čís. 4 tr. p. Toto ustanovenie predpokladá takú telesnú alebo duševnú vadu, pre ktorú svedok pravdu ani sa nemôže dovedeť alebo ju sdeliť, prípadne pochopiť význam prísahy. Podľa toho, čo o svedkovi zistil prvostupňový súd, o taký prípad nejde.

Pokiaľ ide o svedkov M. M. a M. B., namieta sťažovateľ, že sú voči obžalovaným predpojatí ako osoby zainteresované a že ich výpovedi obsahujú rozpory a nie sú spoľahlivé. Má tedy sťažovateľ na mysli patrne dôvod vylúčenia z prísahy uvedený v § 221, čís. 6 tr. p. Ten však je daný len tam, kde vyšlo na javo, že svedok vypovedal o ľakej okolnosti nepravdu a neľze dokázať, že sa tak stalo len omylom. To nebolo o žiadnom z menovaných svedkov zistené a ani sťažovateľ sám neuvádza skutočnosti, o ktorých by svedkovia tí súdu vedome udali nepravdu. Tohoto dôvodu vylúčenia svedkov z prísahy tedy niet. Chcel-li snáď sťažovateľ hore opísanou námietkou poukázať na vylúčenie z prísahy podľa § 222, čís. 2 tr. p., treba podotknúť, že rozhodnutie súdu učené podľa § 222 tr. p. neľze vôbec napadnúť zmätkom podľa § 384, čís. 9 tr. p., lebo otázku, má-li byť svedok podľa § 222 tr. p. vzatý pod prísahu, alebo nie, rieši súd na základe voľného uváženia. Niet preto v žiadnom z tvrdených smerov zmätku podľa § 384, čís. 9 tr. p.

Pri preskúmaní veci zistil najvyšší súd, že napadený rozsudok trpí zmätkom podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. Kladným zodpovedaním skutkových otázok je treba považovať porotcami za zistené, že obžalovaní J. P. a L. K. — prípadne ešte ďalšie osoby sa rozhodli usmrtiť Juraja P. Podľa ďalšieho zistenia porotcov niektorý z nich prehliadnul, kde Juraj P. v noci na 11. augusta 1926 pásol kone a sa k spánku uložil. Obžalovaní — prípadne ešte ďalší spoločníci —, ako ďalej bolo prvostupňovým súdom zistené, sa sišli, všetci alebo aspoň jeden z nich boli ozbrojení buď puškou alebo revolverom, išli na pole, kde Juraj P. s P. S. pásl kone, priblížili sa k nim a jedon — nebolo zistené ktorý — zo vzdialenosti 15—20 krokov (za prítomnosti druhých) strelil z pušky alebo revolvera na ovčiu huňu v presvedčení, že v nej je Juraj P., náboj však zasiahol P. S., ktorý v huni tej ležal, a v dôsledku utrpenej rany zomrel.

Prvostupňový súd nezistil tedy u žiadneho z obžalovaných, že dal podnet k činu spáchanému na P. S. alebo že na menovaného vystrelil. Nevylúčil u nich ani možnosť, že podnet k spáchaniu činu vyšiel od inej zo zúčastnených osôb, ani možnosť, že strelnú ranu, ktorou bol usmrtený P. S., učinil síce za prítomnosti obžalovaných, ale bez ich ďalšej bezprostrednej súčinnosti dakto iný. S ohľadom na to, že čin bol spáchaný v noci a bez odporu poškodeného lebo inej osoby, ba bez vedomia týchto, nelze púhu prítomnosť obžalovaných pri čine uznať za taký čin, ktorý by priamo viedol k uskutočňovaniu skutkovej podstaty zločinu vraždy podľa § 278 tr. z. a niet preto v zistenom čine obžalovaných spolupachateľstva na tomto zločine.

O činnosť návodcovskú, rovnako trestnú ako činnosť pachateľská, podľa uvedeného tiež nejde. Naproti tomu v tom, že každý z obžalovaných bezpochybne súhlasil s tým, aby Juraj P. bol zastrelený, že za týmto účelom odobral sa s inými spoločníkmi na miesto činu a bol tam prítomný tomu, keď určite nezistený pachateľ na domnelého Juraja P. vystrelil a touto ranou usmrtil P. S., je dané úmyselné podporovanie činu určite nezisteného pachateľa u zločinu vraždy, lebo ho tým posilňovali v prevedení jeho úmyslu. Ide tedy o pomocníctvo podľa § 69, čís. 2 tr. zák.

Keď preto prvostupňový súd kvalifikoval čin obžalovaných za spolupachateľstvo podľa § 70 tr. z. na zločinu vraždy podľa § 278 tr. z. na miesto pomocníctva podľa § 69, čís. 2 tr. z., na tom istom čine, zaviniť zmätok podľa § 385, čís. 1 b) tr. p. Pomocníctvo sa s ohľadom na ustanovenie §§ 72, 66 tr. z. trestá miernejšie a stala sa preto omylná kvalifikácia v neprospech obžalovaných. Ponevác tento zmätok nie je vo zmatečnej sťažnosti vytýkaný, bolo treba nemu podľa § 385, odst. 2 tr. p. hľadať z úradnej povinnosti, zrušiť vo výroku o právnej kvalifikácii napadnutý rozsudok a čin obžalovaných kvalifikovať za pomocníctvo na zločine vraždy podľa §§ 69, čís. 2, 278 tr. z.

Čís. 5450.

Trestní odpovědnost za neoznámění trestných podniků ve smyslu § 12, čís. 1, odst. 2 zákona na ochranu republiky nastává i pro cizozemce překročením hranic Československé republiky a vstupem na její území; při tom nerozhoduje, zda se pachatel dověděl o tom, že byl spáchan čín uvedený v § 6, čís. 2 cit. zákona, na území republiky či v cizině.

(Rozh. ze dne 4. prosince 1935, Zm II 493/35.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 22. října 1935, pokud jím byl obžalovaný podle § 259, čís. 2 tr. ř. zproštěn obžaloby pro zločin podle § 12, č. 1, odst. 2 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek v tomto zprošťujícím výroku, jakož i ve výroku o trestu a ve výrocích s tím souvisících jako zmatečný a vrátil věc soudu první stolice, by o ní v rozsahu zrušení znova jednal a ji rozsoudil.